Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2015–2016

Aanhangsel van de Handelingen

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3430

Vragen van de leden **Gesthuizen** (SP), **Voortman** (GroenLinks), **Voordewind** (ChristenUnie) en **Sjoerdsma** (D66) aan de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie over *de rechten van alleenstaande minderjarige vreemdelingen* (ingezonden 27 juni 2016).

Antwoord van Staatssecretaris **Dijkhoff** (Veiligheid en Justitie) (ontvangen 6 september 2016). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2015–2016, nr. 3331.

Vraag 1, 2 en 3
Hoeveel aanvragen voor een speciale buitenschuld vergunning voor alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV's) zijn er sinds de herijking van het AMV-beleid in 2013 ambtshalve verstrekt?
Hoeveel aanvragen voor een speciale buitenschuld vergunning voor AMV's zijn er sinds de herijking van het AMV-beleid in 2013 ingediend? Hoeveel zijn daarvan afgewezen en waarom?
Hoe wordt gezocht naar een duurzame oplossing voor AMV's die niet in aanmerking komen voor een vergunning maar ook het land niet kunnen verlaten? Op welke manier worden daarbij de belangen van het kind meegewogen?

Antwoord 1, 2 en 3
Sinds de herijking van het amv-beleid zijn er circa 10 aanvragen voor een verblijfsvergunning op grond van het buitenschuldbeleid voor amv's ingediend. Deze zijn alle afgewezen. Ook zijn er geen ambtshalve vergunningen verstrekt op grond van het buitenschuldbeleid. De reden hiervoor wordt niet in het geautomatiseerde systeem van de IND geregistreerd. Gedurende het vertrekproces heeft de DT&V altijd oog voor bijzondere omstandigheden, zoals buitenschuld. Het specifieke buitenschuldbeleid is bedoeld voor uitzonderlijke gevallen. Ook in het geval van een minderjarige geldt immers dat wie terug wil ook terug kan, zolang er een vorm van adequate opvang bestaat. Het streven blijft om een uitgeprocedeerde amv in eerste instantie te herenigen met de ouders of andere familieleden in het land van herkomst. Dit wordt, in beginsel, altijd geacht in het belang van het kind te zijn.
Slechts wanneer opvang door ouders of familie niet adequaat of mogelijk blijkt, wordt naar andere mogelijkheden van adequate opvang gezocht, bijvoorbeeld door opvang in opvanghuizen. Bij het realiseren van de terugkeer en het bepalen van de mate van ondersteuning daarbij, wordt rekening gehouden met de individuele situatie en de leeftijd van de minderja-

ah-tk-20152016-3430
ISSN 0921 - 7398
's-Gravenhage 2016

rige. Van amv's van 15 jaar en ouder wordt een hogere mate van initiatief verwacht dan van amv's jonger dan 15 jaar. Hiermee is een vangnet voor amv's jonger dan 15 jaar gecreëerd die niet in aanmerking komen voor asielbescherming, maar voor wie terugkeer onmogelijk blijkt, terwijl zij wel actief aan de terugkeer werken.

Vraag 4
Hoe wordt gewerkt aan een toekomstperspectief voor AMV's? Op welke manier worden daarbij de belangen van het kind meegewogen?

Antwoord 4
Kinderen vormen een kwetsbare doelgroep in het Nederlandse vreemdelingenbeleid en verdienen bijzondere aandacht. De herijking van het amv beleid is er op gericht om zo snel mogelijk duidelijkheid te bieden aan de amv. Eerder duidelijkheid over het verblijfsperspectief en snelle terugkeer naar het land van herkomst, wanneer bescherming niet aan de orde is, is in het belang van het kind en daarmee uiteraard ook in het belang van de ontwikkeling van het kind.
Daarnaast is met ingang van 1 januari 2016 het nieuwe opvangmodel in werking getreden. Kleinschaligheid staat hierin voorop waarmee verder invulling wordt gegeven aan het belang van het kind. Amv's tot en met 14 jaar worden in het nieuwe model opgevangen in opvanggezinnen onder verantwoordelijkheid van Nidos. In de begeleiding van amv's wordt rekening gehouden met hun perspectief: integratie als er een vergunning is verleend of terugkeer als de aanvraag is afgewezen. In het nieuwe model worden amv's die een verblijfsvergunning hebben gekregen door Nidos in gezinsverband geplaatst om vanuit deze context aan hun inburgering te werken. Als er geen opvanggezin beschikbaar is voor een amv met verblijfsvergunning, vangt Nidos hen in kleinschalige woonvoorzieningen op. Kleinschaligheid is een belangrijke voorwaarde bij begeleiding naar een zelfstandige positie in de Nederlandse maatschappij. De amv's die in Nederland mogen blijven, verblijven dus niet langer in de opvang bij amv's in procedure of voor wie de aanvraag is afgewezen. Hiermee beoog ik meer duidelijkheid en eenduidigheid te creëren over het toekomstperspectief van amv's voor hen zelf en hun omgeving.

Vraag 5
Komt er een evaluatie van het herijkte AMV-beleid? Zo ja, wanneer valt dit te verwachten? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 5
De verschillende onderdelen van de herijking van het amv-beleid worden gemonitord. Indien uit de monitoring zou blijken dat een evaluatie nodig is, zal ik deze uitvoeren.

Vraag 6
Op welke manier zorgt u ervoor dat de herziene Dublin Verordening in lijn is met het VN-Kinderrechtenverdrag en de rechten van AMV's? Hoe staan de andere lidstaten in dit herzieningsproces met betrekking tot de rechten van AMV's?

Antwoord 6
Het voorstel tot aanpassing van de Dublin-verordening is opgesteld door de Europese Commissie. In het voorstel heeft de Europese Commissie expliciet opgenomen dat overeenkomstig het Verdrag van de Verenigde Naties van 1989 inzake de rechten van het kind en het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, voor de lidstaten bij de toepassing van deze verordening het belang van het kind voorop dient te staan. Ik onderschrijf dit uitgangspunt. Dit wil overigens niet zeggen dat het asielverzoek van een minderjarige asielzoeker moet worden behandeld door de lidstaat die zijn voorkeur heeft. Wel betekent dit bijvoorbeeld dat wordt ingezet op snelle Dublinprocedures, zodat de minderjarige zo snel mogelijk duidelijkheid wordt gegeven over welke lidstaat zijn asielverzoek gaat behandelen. Ik kan nog geen uitspraken doen over hoe andere lidstaten staan in dit herzieningsproces met betrekking tot de rechten van minderjarigen. Daarvoor is het nog te

vroeg omdat de experts uit de lidstaten nu het voorstel artikel per artikel doornemen.

Vraag 7
Wanneer verwacht u met het verbeterplan voor de beschermde opvang van AMV's te komen? Wat gebeurd er in de tussentijd met de AMV's die nu in de opvang zitten die als onvoldoende is beoordeeld door de inspecties Jeugdzorg en Veiligheid en Justitie?

Antwoord 7
Het COA is voortvarend aan de slag gegaan met het verbeterplan en heeft dit in april al voorgelegd aan de Inspecties. De Inspecties hebben aangegeven dat het verbeterplan aansluit bij de nodige geconstateerde verbetermaatregelen. Daarbij hebben de Inspecties aangegeven dat het verbeterplan voldoende volledig, realistisch en ambitieus is. Het is gelet op de benodigde afstemming van de brief helaas niet gelukt uw Kamer voor het zomerreces te informeren over de doorgevoerde maatregelen. Ik zal u de brief zo spoedig mogelijk, uiterlijk voor het einde van het zomerreces, doen toekomen.

Vraag 8
Is het mogelijk om de procedure van AMV's die een grote kans op een vergunning hebben te wijzigen zodat zij niet eerst in een opvanglocatie van het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) worden geplaatst en daarna weer moeten verhuizen naar een locatie van stichting Nidos? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 8
De Centrale Ontvangst Locatie (COL) en de Procesopvang Locatie (POL) van het COA zijn belangrijke onderdelen van de verbeterde asielprocedure. De COL is bedoeld om de asielzoekers zo snel mogelijk te registreren en te identificeren. Dit is ook van belang in het kader van vaststellen of er sprake is van een amv en waar deze vandaan komt. De opvang van amv's in een (specifiek voor amv's ingerichte) POL is van belang omdat tijdens die eerste periode de activiteiten in de rust- en voorbereidingstermijn en tijdens de algemene asielprocedure efficiënt georganiseerd kunnen worden. Ook bevinden deze opvang locaties voor amv's zich in de buurt van het aanmeldcentrum waar de asielaanvraag wordt behandeld zodat de reistijd voor de minderjarige naar het aanmeldcentrum, ten behoeve van deze behandeling, beperkt is. Daarnaast kunnen tijdens die periode zowel de mentor als de voogd zich een goed beeld vormen van de competenties en het ontwikkelingsperspectief van de jongere. Amv's jonger dan 15 worden in het kader van het nieuwe opvangmodel op dit moment al direct in gezinsverband (pleeggezin) geplaatst en komen niet in de POL terecht.